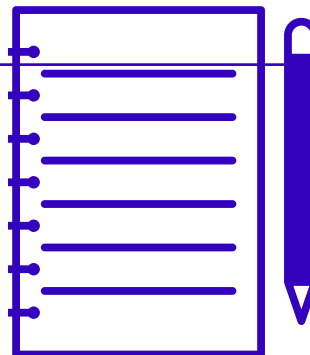

Kazimiera Iłakowiczówna

Poznaniacy i poznanianki, poznaj ich!
materiały edukacyjne do nauki języka polskiego jako drugiego

A2/B1

Seria „Poznaniacy i poznanianki, poznaj ich!” powstała w ramach projektu „Witaj w Poznaniu”

Tytuł: Poznaniacy i poznanianki, poznaj ich! – materiały edukacyjne do nauki języka polskiego jako drugiego

Copyright: Poznańskie Centrum Dziedzictwa, 2023

Teksty i koncepcja merytoryczna: Julia Karczewska

Projekt graficzny i ilustracje: Lucyna Kaczmarkiewicz

Produkcja: Anna Mieszala

ISBN 978-83-62415-60-1 (całość)

ISBN 978-83-62415-72-4 (cz.4)

Wydawca: Poznańskie Centrum Dziedzictwa, ul. Gdańska 2, 61-123 Poznań
www.pcd.poznan.pl

Realizator:

Partner:

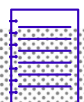
Patroni:

data urodzenia:
6 sierpnia 1888 lub 1892 r.

data śmierci:
16 lutego 1983 r.

Kazimiera IŁŁAKOWICZÓWNA „IŁŁA”

ZADANIE 1

Przeczytaj tekst.

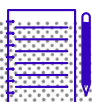
- 1** Kazimiera Iłłakowiczówna nie urodziła się w granicach dzisiejszej Polski. Przyszła na świat w Wilnie. To piękne miasto jest stolicą Litwy. Dawniej mieściło się ono w granicach Rzeczypospolitej. Kazimiera była nieślubną córką Klemensa Zana – znanego wileńskiego adwokata. Jej dziadkiem był Tomasz Zan – poeta i przyjaciel Adama Mickiewicza. Matka – Barbara – znała kilka języków obcych i była uzdolniona muzycznie. Zmarła, gdy poetka miała zaledwie kilka lat.
- 2** Wychowaniem dziewczynki zajęła się jej daleka krewna, hrabina Zofia Buyno. To ona zadbała o jej solidne wykształcenie. Kazimiera uczęszczała do szkół m.in. w Petersburgu, w Warszawie, w Genewie. W Oksfordzie skończyła kurs języka angielskiego. W Krakowie, na najstarszym polskim uniwersytecie, studiowała polonistykę i anglistykę.
- 3** W czasie pierwszej wojny światowej była pielęgniarką. Wtedy również zaczęła pisać wiersze. W 1918 r. przyjechała do Warszawy. Jako jedna z pierwszych kobiet w Polsce otrzymała urzędnicze stanowisko. Pracowała w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a później w Ministerstwie Spraw Wojskowych. Była osobistą sekretarką marszałka Józefa Piłsudskiego – aż do jego śmierci w 1935 r. Zajmowała się m. in. odpisywaniem na listy, które przychodziły do niego i jego żony. Podobno w ciągu dziewięciu lat odpisała na 250 tysięcy listów!
- 4** Okres drugiej wojny światowej spędziła w rumuńskim Klużu (Siedmiogród), bo tam zostało ewakuowane całe ministerstwo. Poetka wróciła do Polski w 1947 r. Przeprowadziła się do Poznania, w którym tworzyła i mieszkała do śmierci. Nigdy nie założyła rodziny. Była niezależna i z wyboru samotna. W ostatnim okresie życia straciła wzrok.

5

Kazimiera chciała, by przyjaciele nazywali ją „Iłła”. A przyjaźniła się z wybitnymi polskimi poetami, zwłaszcza z Julianem Tuwimem. Uważano ją za pierwszą damę polskiej poezji. Jej twórczość poetycka wyróżnia się prostotą, radością, mądrością. Jest autorką osiemnastu tomów poetyckich. Mimo tego nie uważała, że jest zawodową poetką. Nie traktowała pisania wierszy jak pracę.

6

Kazimiera Iłłakowiczówna pisała również prozą. Tworzyła literaturę dla dzieci i młodzieży. Znała sześć języków: angielski, niemiecki, francuski, rumuński, rosyjski, mniej biegle węgierski. Zajmowała się więc także tłumaczeniem literatury europejskiej. Angażowała się w aktualne kwestie społeczne: sprzeciwiała się antysemityzmowi, domagała się równych praw dla kobiet.

ZADANIE 2

Nadaj tytuły akapitom tekstu z Zadania 1.

akapit 1: _____

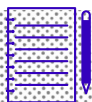
akapit 2: _____

akapit 3: _____

akapit 4: _____

akapit 5: _____

akapit 6: _____

ZADANIE 3

Posłuchaj nagrania i uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

~~miasta~~ hotelu zdjęć pisarze zwiedzić szczególnie życia małe mieszkanie
kamienicy piętro klasyczne gazetach skromne zwiedzających środę tramwajowej

Po przybyciu do Poznania poetka zamieszkała w samym centrum **miasta** – w _____

Continental przy ulicy Święty Marcin 67. W _____ szukała ogłoszeń o wolnych pokojach. Jedno _____ ją zainteresowało. Znajdowało się przy ulicy Gajowej 4/8,

w pobliżu starej zajezdni _____. Dziś jest tam _____ muzeum. Na

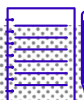
ścianie secesyjnej _____ wisi pamiątkowa tablica z informacją: „W tym domu mieszkała od 1947 do 1983 r. Kazimiera Iłłakowiczówna, poetka”. Można wejść na drugie

_____ budynku i zwiedzić jej niewielkie _____. To okazja do tego, by

poznać szczegóły codziennego życia poetki. Meble, książki, obrazy – wszystko zostało

zachowane tak jak funkcjonowało za jej_____. Mieszkanie jest_____.

Bywali w nim jednak wielcy polscy_____. To tu tłumaczyła_____ dzieła literatury europejskiej. W gablotach można oglądać różne pamiątki i ciekawe dokumenty m.in. świadectwo ukończenia kursu w Oksfordzie, zbiór _____, kopie listów. Jeśli chcesz_____ to mieszkanie-muzeum, możesz to zrobić w każdą ostatnią _____ miesiąca. Pamiętaj, by wcześniej zapisać się na listę_____.

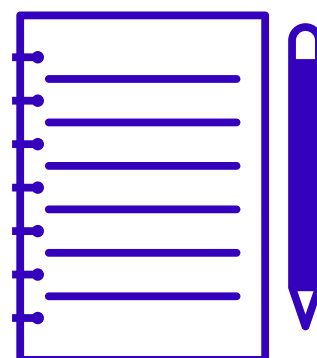

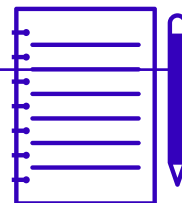
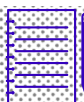
ZADANIE 4

Poetka była wnuczką Tomasza Zana. To przyjaciel z czasów młodości największego polskiego poety – Adama Mickiewicza. Poeta był twórcą polskiego romantyzmu. Ta epoka rozpoczęła się w polskiej literaturze w 1822 r. Wtedy w Wilnie ukazał się jego pierwszy tom poezji.

Jak nazywają się po polsku inne epoki literackie?
Połącz nazwę epoki z informacją.

A	romantyzm		w epoce tej tworzył Michał Anioł
B	średniowiecze		tę epokę nazywa się wiekiem rozumu
C	barok		epoka ta zaczęła się w Polsce po upadku powstania styczniowego
D	Młoda Polska		najdłuższa epoka
E	renesans		epoka ta trwała przez cały wiek XVII
F	oświecenie	A	w Polsce rozpoczął się w 1822 r.
G	pozytywizm		to epoka, która nastąpiła po pozytywizmie
H	antykwizm		epoka między wojnami
I	XX-lecie międzywojenne		rozwijał się w Grecji i Rzymie

ZADANIE 5

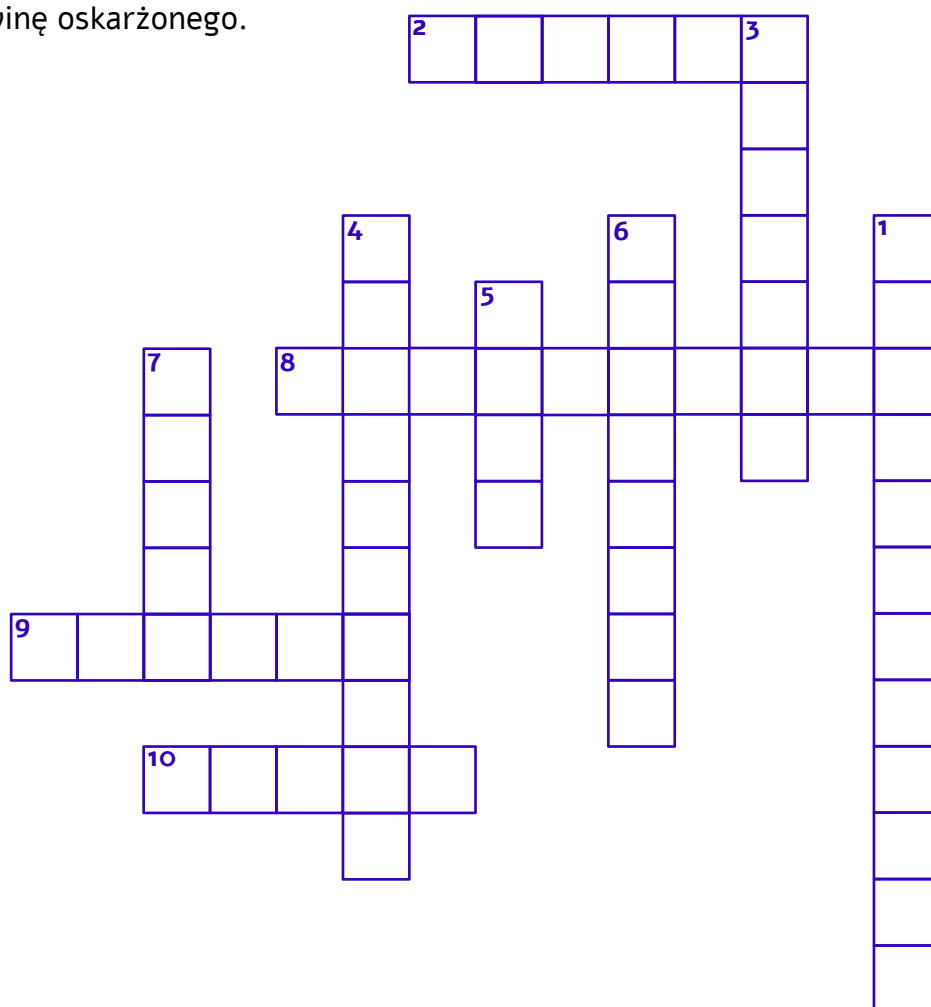
Ojciec Kazimierzy Iłakowiczówny był adwokatem. Został zamordowany. Czy znasz słownictwo związane z historiami kryminalnymi? Rozwiąż krzyżówkę.

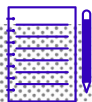
Poziomo:

2. Osoba poszkodowana przez przestępcę.
8. Osoba, która może być przestępcą, ale nie wiadomo tego na pewno.
9. Osoba, która decyduje, czy oskarżony jest winny czy niewinny.
10. Decyzja sędziego, która kończy proces sądowy.

Pionowo:

1. Nauka o przestępstwach.
3. Osoba, która broni oskarżonego.
4. Osoba, która chce kary dla oskarżonego.
5. Pomieszczenie w więzieniu, w którym odbywa karę skazany.
6. Osoba, która kogoś specjalnie zabiła.
7. To, co potwierdza winę oskarżonego.

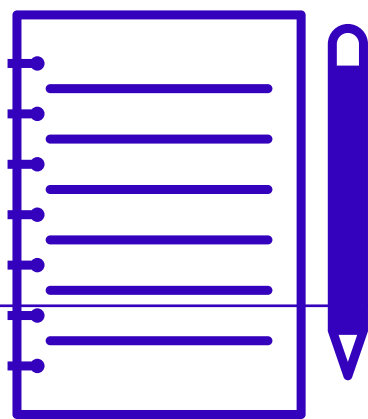

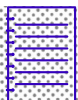
ZADANIE 6

Czy znasz najstłynniejsze uniwersytety?

Połącz nazwę kraju, miasta z uniwersytetem i informacją.

A	Polska	A	Kraków		Uniwersytet im. Adama Mickiewicza		najstarszy francuski uniwersytet
B	Francja		koło Bostonu		Uniwersytet Oksfordzki		najstarszy uniwersytet cywilizacji zachodniej
C	Litwa		Paryż	A	Uniwersytet Jagielloński		polski poeta – Czesław Miłosz – wykładał tam literaturę słowiańską
D	Stany Zjednoczone		Poznań		Uniwersytet Harvarda		pierwszy uniwersytet w Stanach Zjednoczonych – powstał w ramach kolonii brytyjskiej
E	Szwajcaria		Oksford		Uniwersytet w Lozannie		najstarszy uniwersytet w Wielkiej Brytanii
F	Włochy		Berkeley		Uniwersytet Wileński	A	najstarszy polski uniwersytet
G	Polska		Bolonia		Sorbona (kiedyś Uniwersytet Paryski)		Adam Mickiewicz wykładał tam literaturę łacińską
H	Stany Zjednoczone		Lozanna		Uniwersytet Boloński		studiował tam Adam Mickiewicz
I	Anglia		Wilno		Uniwersytet Kalifornijski		powstał w 1919 r.

ZADANIE 7

Czy wiesz, że co roku publikowana jest tzw. lista szanghajska, czyli ranking najlepszych uniwersytetów na świecie? Może będziesz kiedyś studiować na którejś z tych uczelni?

Czy myślałeś/myślałaś już o tym, czy chcesz studiować? Co chcesz studiować? Napisz kilka zdań o swoich marzeniach związanych z dalszą edukacją.

ZADANIE 8

Kazimiera Iłakowiczówna studiowała polonistykę i anglistykę. Co to znaczy? Dopisz inne przymiotniki.

polonistyka – filologia języka *polskiego*

anglistyka – filologia języka _____

ukrainistyka – filologia języka _____

lituanistyka – filologia języka _____

germanistyka – filologia języka _____

iberistyka – filologia języka _____

romanistyka – filologia języka _____

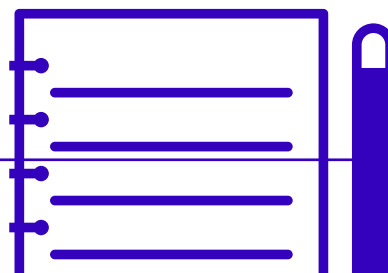
bohemyka – filologia języka _____

ZADANIE 9

Poetka znała aż 6 języków obcych. A ty? Jakie znasz języki obce? Jak dobrze je znasz? Do określenia poziomu znajomości języka możesz użyć określeń:

- poziom początkujący,
- poziom podstawowy,
- poziom średnio zaawansowany,
- zaawansowany,
- biegły.

Jeśli umiesz posługiwać się dwoma językami, to znaczy, że jesteś osobą dwujęzyczną.

Jeśli znasz więcej języków – jesteś osobą wielojęzyczną.

Czy lubisz uczyć się języków obcych? Masz do tego talent?

A może sprawia ci to trudności?

Teraz uzupełnij swoją biografię językową.

To twoja historia związana z nauką języków.

Jestem osobą_____.

Moim językiem pierwszym jest język_____.

Znam język_____ – na poziomie_____.

Znam język_____ – na poziomie_____.

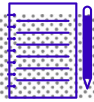
Znam język_____ – na poziomie_____.

Teraz uczę się języka polskiego. Znam go na poziomie_____.

Chcę się jeszcze nauczyć języka_____.

W jakich sytuacjach przydaje ci się znajomość języków obcych?

ZADANIE 10

Poetka w młodości pracowała jako pielęgniarka. Do czego służą te medyczne przyrządy i środki?

strzykawka – służy do **pobierania** krwi (pobierać)

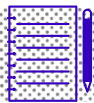
igła – służy do _____ pod skórę lekarstwa, szczepionki (wprowadzać)

bandaż – służy do _____ uszkodzonej części ciała (owijać)

płyn dezynfekujący – służy do _____ rany (odkażać)

ciśnieniomierz – służy do _____ ciśnienia (mierzyć)

termometr – służy do _____ temperatury ciała (mierzyć)

ZADANIE 11

Kazimiera Iłakowiczówna była jedną z pierwszych kobiet w Polsce pracujących na stanowisku urzędniczym. Czy wiesz, które kobiety dokonały czegoś jako pierwsze? Uzupełnij tekst czasownikami w czasie przeszłym.

Maria Skłodowska-Curie to pierwsza kobieta, która **otrzymała** Nagrodę Nobla. (otrzymać)

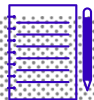
Junko Tabei była pierwszą kobietą, która _____ (wejść) na Mount Everest i zdobyła Koronę Ziemi.

Edurne Pasaban to pierwsza kobieta, która _____ (zdobyć) wszystkie ośmiotysięczniki, czyli Koronę Himalajów.

Krystyna Chojnowska-Liskiewicz jako pierwsza kobieta samotnie _____ (opłynąć) jachtem Ziemię.

Amelia Earhart jako pierwsza kobieta samotnie _____ (przelecieć) nad Oceanem Atlantyckim.

Jutta Kleinschmidt jest pierwszą kobietą na świecie, która _____ (wygrać) Rajd Dakar.

ZADANIE 12

Pracując jako sekretarka Józefa Piłsudskiego, Iła odpisywała na listy. Co musisz zrobić, żeby wysłać list? Ponumeruj etapy.

_____ włożenie listu do kopert

_____ wrzucenie listu do skrzynki

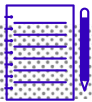
_____ kupienie koperty i znaczka

_____ zaadresowanie listu

_____ naklejenie znaczka

_____ zaklejenie koperty

_____ napisanie listu

ZADANIE 13

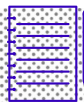
Oto fragment wiersza Kazimierzy Iłakowiczówny pt. „Coś się stać musi” z tomiku „Trzy struny”. Zmień formę wyrazów, by powstały rymy.

*Jeszcze się serce twe ku mnie nachyli,
jeszcze będziemy ze sobą **mówili** (mówić)
o wielkim mieście leżącym na_____, (woda)
gdzie pełne kwiatów czarne płyną łodzie,
gdzie co wieczora słońce kryje _____ (głowa)
za niewidziane lasy koralowe,
gdzie, byle tylko trochę woda _____, (spaść)
morskie na światła wychodzą dziwadła.*

Poetka opisała w tym utworze pewne konkretne miasto. Słynie ono z tego, że leży na wodzie i płyną po nim gondole, czyli czarne łodzie. Czy wiesz, jak się ono nazywa? W którym kraju się znajduje? Czy byłeś/byłaś w tym mieście?

Wyobraź sobie, że jesteś poetą/poetką. Spróbuj napisać krótki, rymowany wiersz o miejscowości, w której mieszkasz.

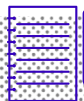
ZADANIE 14

W tekście w Zadaniu 1. pojawiło się zdanie „Uważano ją za pierwszą damę polskiej poezji.” Jak je rozumiesz?

Słowo *dama* może się pojawić także w innych kontekstach.

Określenie *pierwsza dama* oznacza żonę prezydenta, np.: Pierwsza dama przyjechała wraz z prezydentem na spotkanie.

W grach karcianych *dama* oznacza jedną z kart, która przedstawia postać kobiety. Pozostałe karty to: *walet*, *król*, *as*.

ZADANIE 15

Mieszkanie–pracownia Kazimierzy Iłakowiczówny znajduje się na poznańskich Jeżycach. Dawniej Poznań był podzielony na 5 dużych dzielnic. Dopisz je na mapie.

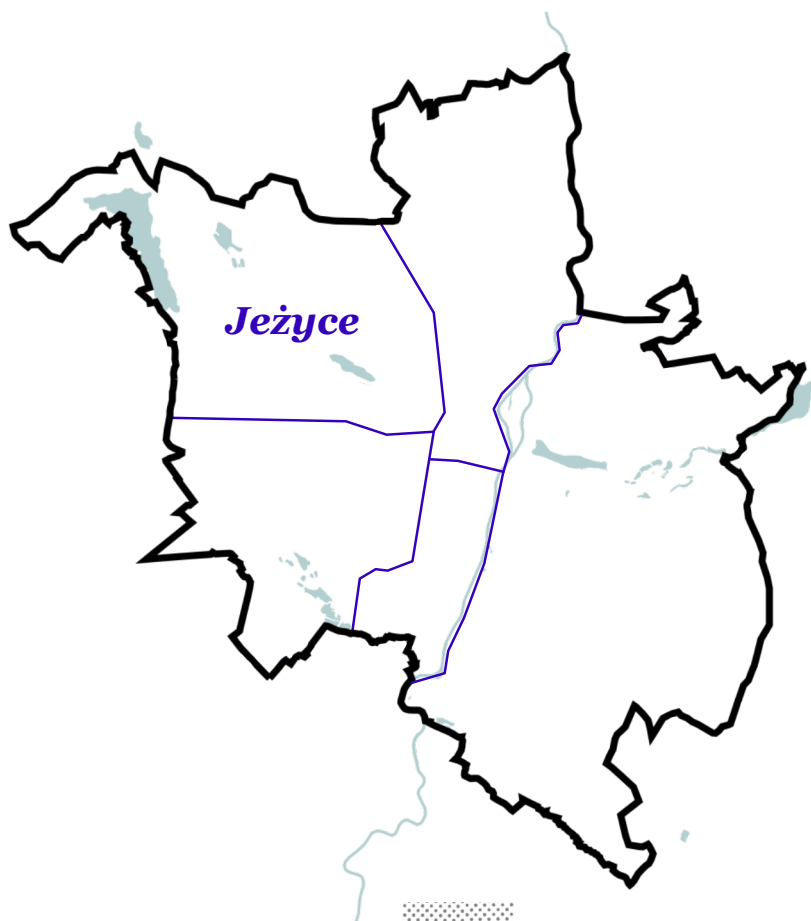
~~Jeżyce~~

Stare Miasto

Wilda

Grunwald

Nowe Miasto

Skorzystaj z aktualnego podziału administracyjnego Poznania i odpowiedz na pytania. Aktualny podział znajdziesz np. w zasobach Wikipedia.org.

Jak nazywa się obszar miasta, w którym mieszkasz?

Jak nazywa się obszar miasta, w którym znajduje się twoja szkoła?

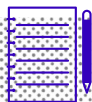
Jak nazywa się obszar miasta, w którym znajdują się Termy Maltańskie?

Jak nazywa się obszar miasta, w którym znajduje się stadion przy ul. Bułgarskiej?

Jak nazywa się obszar miasta, w którym znajduje się Brama Poznania?

Jak nazywa się obszar miasta, w którym znajduje się lotnisko?

Jak nazywa się obszar miasta, w którym znajduje się największy poznański park – Park Cykada?

ZADANIE 17

Oto opis mieszkania Kazimierzy Iłakowiczówny. Uzupełnij tekst poprawną formą rzeczownika, a potem narysuj pokój, który został w nim opisany.

Następnie wejdź na stronę internetową mieszkania–muzeum Kazimierzy Iłakowiczówny i porównaj swój rysunek ze zdjęciem, które się tam znajduje.

<http://www.bracz.edu.pl/muzea/mieszkanie-muzeum-kazimierzy-illakowiczowny/>

Na środku **pokoju** (pokój) stoi _____ (biurko). Na _____ (biurko) po lewej stronie stoi lampa. Leżą na nim też różne przedmioty np. dokumenty, lupa. Pod _____ (biurko) stoi wiklinowy kosz na śmieci. Po lewej stronie od _____ (biurko) znajduje się _____ (okno). Pod _____ (okno) wisi kaloryfer. Po lewej stronie od _____ (okno), w rogu _____ (pokój), pod kątem 90°

stoją dwa wysokie regały wypełnione książkami. Przy _____ (biurko), tyłem do regałów stoją fotel i krzesło. Na _____ (fotel) leży poduszka. Przy _____ (ściana) znajdującej się z tyłu _____ (fotel), po lewej stronie od _____ (regał) stoi komoda. Na _____ (komoda) stoi stare radio. Na _____ (ściana) nad _____ (komoda) wiszą dwa obrazy.

Bibliografia [dostęp online 20.04.2023]:

Fascynacja codziennością w wierszach Kazimierzy Iłakowiczówny, Zintegrowana Platforma Edukacyjna, <https://tiny.pl/wbgz8>

Grześczak M., *Kazimiera Iłakowiczówna*, Cuture.pl, <https://tiny.pl/wbg3j>

Iłakowiczówna K., *Coś się stać musi* [w:] J. Kościerzyńska, A. Cisowska, M. Matecka, A. Wróblewska, J. Ginter,

Kuciel-Frydryszak J., *Kazimiera Iłakowiczówna sfalszowała datę urodzenia. Była nieślubnym dzieckiem Klemensa Zana*, „Rzeczpospolita” 16.09.2017, <https://tiny.pl/wbgzv>

Kuciel-Frydryszak J., *Iłła. Opowieść o Kazimierze Iłakowiczównie*, 2017
Mieszkanie-pracownia Kazimierzy Iłakowiczówny, Biblioteka Raczyńskich,
<https://tiny.pl/9pc9l>

Równy A., *Ponad słowami 3. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum*, część 2, 2021, s. 108

seb/im, *Kazimiera Iłakowiczówna. Poetka i sekretarka Piłsudskiego*, Polskie Radio 16.02.2023, <https://tiny.pl/wbthl>

Suwart A., *Pani Iłła z Gajowej*, „Przewodnik Katolicki”, <https://tiny.pl/wbg3s>

Wapińska M., *40 lat temu zmarła Kazimiera Iłakowiczówna*, Dzieje.pl 16.02.2023, <https://tiny.pl/wbtq8>